

MAGYARÁG

Nyomda és kiadótulajdonos: VI. EVFOLYAM 204 szám.

Pásztor Ede cég 1937. Julius 24. Szombat.

Ára 1 lej

FUGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK MINDEN NAP

Alapította

PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő
Kádár Miklós

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4.

Nem vonul ki a 37-ik hadosztály Kinából

Ujra súlyosbodott a távolkeleti helyzet

LONDON, július 22. A 37-ik kínai hadosztály vonakodik k helyét elhagyni s így a tervezett békepontok legfontosabbja ma ismét aktualitását veszti. Hír szerint azok az ezredek melyek már megkezdtek visszavonulásukat a 37 hadosztály magatartása hallatára azonnal visszatértek állomáshelyeikre s nem tették szabaddá a terepet a japán csapatok számára.

A japán-kínai viszály rendkívül élénken foglalkoztatja a nemzetközi diplomáciát. Eden többször egymásután kihallgatáson fogadta úgy a japán, mint a kínai nagykövetet s részletesen tájékozódott mindkét ország kívánságáról és felfogásáról az incidens ügyében.

A japán kormány 12 pontban közli azokat a sérelmeket, amelyek miatt a háborút megindítja, illetve Kína visszavonulását követeli.

Arab tiltakozás Palesztina felosztása ellen

London, július 22. Az arab nemzeti védelmi párt hatalmas kiáltványban tiltakozik Palesztina felosztása ellen. Az arab népek kívánsága az, hogy Palesztina Irak mintájára önálló arab állam legyen.

Lepecsételték a bucuresti deviza-rendőrség helyiségeit

București, július 22. A Nemzeti Bank mellett működik a rendőrségnek egy kirendeltsége, amelynek hivatása felügyeletet gyakorolni és eljárni a deviza törvénnyel visszaélőkkel szemben. Tegnap, — nagyon súlyos vádak alapján felfüggesztették a deviza szolgálat működését. A hivatalokat lepecsételték és szigorú vizsgálatot vezetnek be a feljelentés alapposságának bevizsgálása végett.

A 37-ik hadosztály

A harminchetedik hadosztály nem vonul vissza Kinából. A háború kitörése egyébként is megtörtént már, miért vonuljon tehát vissza. Megakadályoz ezzel valamit? Kinának ez nyilván a kínai közvélemény háború nélkül átengedni kínai tartományt nem lehet. Ha Kína belsőleg egységet hoz létre, Japánnál erősebb lehet. Egy háborút az a nép nyer meg, melynek tömegei erőteljesebben és egységesebben állanak az uralkodó rezsim mögött.

Jardine lelkész leplezi az angol trónlemondás kulisszatitkait

Newyork, július 22. Nagy politikai leleplezésre készül a windsori hercegnek a trónról való lemondásával kapcsolatban az ismeretlenség homályából egycsapásra világhírré vergődött Jardine anglikán lelkész, aki egyházi feletteseinek rosszallásával dacolva, a franciaországi Candé-kastélyban egyházilg összeeskette Edward herceget Wallias Warfield-dal. Az esküvő után Jardine lelkész már csak rövid időre tért vissza Angliába és azután áthajózott az Újvilágba, ahol több városban előadókörutat bonyolít le.

Előadókörútja során eddig csak a kandéi esküvő lefolyásáról beszélt, most azonban az Egyesült Államok és az egész világ egyik legnagyobb napilapjának, a New York Times-nak hasábjain feltűnést keltő cikket tett közzé, amelyben bejelenti hogy leleplezi a múlt

év végén az egész világot lázbahozó angol trónválság kulisszatitkait. Eddig hallgatott, — írja Jardine lelkész — most azonban az anglikán egyház már az óceánon túl sem hagy nyugtot neki, így hát kénytelen felvenni a kesztyűt.

Most már elárulhatom azonban — folytatta Jardine lelkész, — hogy VIII. Edward lemondását az a politikai szövetség kényszerítette ki, melyre a canterburyi érsek lépett Baldwin akkori miniszterelnökkel. Képtelenség, hogy az egyház ilyesfajta szövetséget kössön egy kormánnyal. Ha majd szeptemberben amerikai körutamról visszatérek Angliába, honfitársaimnak is nyíltan el fogom mondani, hogy milyen szerepet játszott ebben az ügyben Canterbury érseke. Ez a szerep, nem félek az erős szótól, botrányos volt.

Borzalmas főmegszerencsétlenség egy német repülőgép robbanásánál

BERLIN, július 22. Kedd délelőtt Schleswig közelében súlyos repülőszerencsétlenség történt. A schleswigi gyalogezred gyakorlatai közben — amelyeknél a légi erő is közreműködött — egy repülőgép lezuhant és felrobbant. A zuhanó gép éppen az országuton békésen motorkerékpározó dán házaspárra esett s agyonzúzta őket. Egy egészségügyi tiszt helyettes is életét vesztette, míg a repülőgép vezetője súlyos, 22 katoná pedig könnyebb sérüléseket szenvedett.

Négyszemközt

Japán tizenkét pontját így is nevezhetjük: az új aesopusi mese. A farkas és a bárány meséje. A farkas megeszi a bárányt, mert megzavarta az ivóvizét. Igaz ugyan, hogy a bárány lejjebb állott, mint a farkas s a víz is lefele folyt, de ez a fontos? A görög meseműíró két és félszáz évvel ezelőtt tisztában volt a hazugsággal, amivel bennünket most is el akarnak kápráztatni.

Gyermekeket gázolt a CFR autóbusz

Brașov, július 22. Brașov és Sft. Gheorghe között Debeli állomásnál a 12,354. sz. CFR autóbusz halálra gázolta Benkő János 5 éves gyermeket.

Elhalasztották az összes városi választásokat

București, július 22. A belügyminisztérium elhatározta, hogy a választásokat az összes városokban elhalasztják. Tegnap este Tatarescu miniszterelnök tárgyalást folytatott Inculeț-el és Pop Valerral, aki tegnap tért haza Sibiuból. A baia marei választást augusztus 29-re halasztották.

Rablók mészárolták le egy vasuti ór családját

Chișinău, július 22. A Tighina-Chișinău közötti vasutvonal mentén a 374. számú őrház rablók támadták meg. Toader vasuti őrt, feleségét és gyermekeit lemészárolták, majd a házat kifosztották és elmenekültek.

A Hindenburg eset

A Hindenburg óriásléghajó elpusztulásáról kiadott jelentés már egy szóval sem említi a szándékos rombolás lehetőségét. Megállapítja, hogy valószínűleg a hidrogén és levegő vegyületeiből alakult gáz gyúlt meg a Hindenburg testében. — Elektromos szikrák okozták a tüzet, nem „bűnös kezek”, melyekről először oly szívesen beszéltek hivatalos körökben. —

Időjárás

A bucurești meteorológiai intézet jelentése: Továbbra is meleg idő, helyi zivatarok.

Színház

Péntek délután 5 órakor a színházban: Meseáruház olcsó helyárakkal.

Péntek este 9-kor: a II. Carol sporttelepen: szabadtéri előadásban: Liliom. Molnár Ferenc külvárosi legendája. Leszállított olcsó helyárakkal. — Helyárak: 25, 40 és 50 lei, (taxikon kívül.)

Szombaton délután 5 órakor: a színházban: Meseáruház olcsó helyárakkal.

Szombat este 9 órakor a II. Carol sporttelepen szabadtéri előadásban: Az ember tragédiája. Madách Imre drámai költeménye. Erkel kísértő zenéjével Kádár Imre rendezésében leszállított olcsó helyárakkal. Helyárak: 25, 40, 50 lei.

Vasárnap délután 3 órakor a színházban: Meseáruház. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 6 órakor a színházban: Jöjjön elsején. Vigjáték ujdonság. Olcsó helyárakkal.

Az összes délutáni előadásra jegyek elővételben már válthatók a színház elővételi pénztáránál.

Délutáni olcsó helyáru előadások a színházban. Péntek, szombat, vasárnap délután a színházban tart előadást a társulat amikor is a szezon legnagyobb sikerű ujdonságai kerülnek műsorra olcsó helyárakkal. Pénteken délután 5 órakor, szombaton délután szintén 5 órakor, vasárnap délután 3 órakor a ciklus, egyben a szezon legnagyobb sikerű operett revüje, a Meseáruház kerül színre, mindháromszor olcsó helyárakkal. Vasárnap délután 6 órakor a Jöjjön elsején lesz a színház műsorán olcsó helyárakkal.

Liliom szabadtéri előadásban leszállított olcsó helyárakkal, teljesen a bemutató előadás szerint kerül színre pénteken este 9 órai kezdettel a II. Carol sporttelepen. A munkásság kérésére az igazgatóság a helyárakat leszállította, hogy mindenkinek alkalma legyen ezt a kimagasló alkotást szabadtéri előadásban megnézni. Helyárak: Az összes tribün ülések és páholyok és korzó ülések ára 25 lei, a pályán elhelyezett I és II helyek ára 40, illetve 50 lei, a szokásos bélyegilletéken kívül. Jegyek erre az előadásra már válthatók a színház elővételi pénztáránál, előadás napján este 7 órától a helyszínen.

Az Ember tragédiája szabadtéri előadásban, leszállított olcsó helyárakkal. Szombat este 9 órakor a II. Carol sporttelepen Erkel kísértő zenéjével kerül színre Madách Imre halhatatlan drámai költeménye. Jegyek erre az előadásra is már válthatók a színház pénztáránál.

— Az Utazók Egyesülete a Macabi sportegyesülettel karöltve, társas kirándulást rendez Stâna de Valera július 25-én, vasárnap. Az egyesület felkéri azon tagjait, akik a kiránduláson részt akarnak venni, hogy a titkári hivatalnál, vagy pedig a kis Japport cukrászdában jelentkezzenek.

Az oradeai DUX ILLEST letartóztatták a cehul-silvaniei pénzhamisítási ügyben

Mintegy 3 hónappal ezelőtt, országszerte óriási port vert fel a Simleul-Silvaniei-i pénzhamisítás, melynek vezetőit mint is meretes, elfogták. A nyomozás során azonban kiderült, hogy a bandának még van egy tagja, aki a pénzhamisítás leleplezése előtt néhány nappal eltűnt és azóta is el tudott rejtőzni. Megállapították, hogy a szökevény az oradeai Dux Illés, aki már több pénzhamisítási ügybe bele volt keverve és ebből a munkából is alaposan kivette a részét.

A nyomozás során bizonyosságot nyert, hogy az üzletet Dux finanszírozta és a pénzt ehhez külföldről szerezte. Ide is szökött, amikor megsejtette, hogy a rendőrség keresi. Dux ugyanis a banda letartóztatása előtt külföldre utazott hogy újabb összeget hozzon magával. Ott tudta meg, hogy a pénzhamisítást felfedezték és így nem is tért vissza.

A fővárosi rendőrség körözést adott ki ellene és az oradeai rendőrség állandóan figyelte Dux feltűnését. Az éber figyelem eredményel is járt, — mert Osorhan komiszár, a bűnügyi osztály nyomozóival együtt elfogta Duxot. A sikerült fogásról értesítették a bucarestii rendőrséget, amely egy rendőrkiszárat küldött le a pénzhamisító banda vezetőjéért.

Duxot tegnap leszállították Bucurestibe, ahol a nagyszabású per fővádlottjának a jelenlétében be fogják fejezni a pénzhamisítási ügy nyomozását.

Földalatti kábelek nélkül szerelik fel az automata-telefonot

Kiegyezett a tanács a Telefontársasággal

A városi ideiglenes tanács tegnap délnél ismét ülést tartott dr. Sangeorgescu Sofronie alpolgármester elnöke alatt. Az ülés egyetlen fontos tárgya: a telefonautomata ügye volt.

A tanács által kiküldött albizottság, amelynek tagjai Dancea, Sangeorgescu alpolgármester, Savu, Tóth, Eichner és Timotiu mérnökök voltak, a belügyminisztériumi határozathoz híven javasolták, hogy fogadják el a Telefontársaság által benyújtott terveket.

A Telefontársaság képviselői közölték, hogy az állomás felé eső szakaszon földalatti kábelt fognak felszerelni, ha a telefon előfizetők száma eléri a 3 ezret.

A kiküldött szakértői albizottság jelentéséhez a tanács tagjai sorra szoltak hozzá. Jonaşcu tanácsos ellenozte csak a tervek elfogadását és követelte

hogy az állomásnál is földalatti kábeleket létesítsenek. A tanács végül szótöbbséggel elfogadta a telefontársaság által benyújtott terveket.

— MÁRIA KIRÁLYNŐ NEVENAPJA. Országszerte megünnepelték tegnap Mária királynő nevenapját. Oradeán a görög katolikus templomban Te Deum volt a katonai és polgári hatóságok jelenlétében.

— Szerencsétlenség a Phöbusban. Szerencsés kimeneteli baleset történt tegnap este a Phöbus vasöntöde és gépgyárban. Este 10 óra körül, az éjszakai csoporttal együtt dolgozott Schlezinger Viktor 19 éves vasesztergályos segéd is. Ekkor egy munkadarab, — egy csavar — kiugrott az esztergapadból és a fiatalember szemébe csapódott. A vasdarab megsértette a fiatalember szemét, a kit azonnal hazaszállították. Sérülése szerencsére nem súlyos természetű.

— Meghalt Caruso vetélytársa. Felora Nicola, a newyorki Metropolitan tagja, a világhírű tenorista, Caruso vetélytársa meghalt.

„Jóllaktam az étellel” üzent a világnak egy öngyilkos aszszony. Bucurestiből jelentik: Bărbulescu Julietta 34 éves aszszonyt eszméletlen állapotban találtak az uccán a járőkelők. — Mellén egy papírszelet volt a következő sorokkal: „Jóllaktam az étellel és most meg akarok halni!” Az öngyilkos nőt kórházba szállították, ahol megállapították, hogy marószódát ivott. Állapota súlyos.

Öngyilkos lett az anyás természetű egyetemi hallgató. Budapestről jelentik: Yawtschik Róbert 22 éves angol egyetemi hallgatót két nappal ezelőtt édesanyja Budapestre hozta, hogy az egyik ottani börtényben tanulmányokat folytasson. A fiú nagyon anyás természetű volt és amikor tegnap édesanyja visszautazott Londonba, ő a Windsor penzióban, éjszaka nyakkendőjével a szekrény egyik fogására felakasztotta magát. Reggel a szálló személyzete holtan találta meg.

Csak személyesen vehető fel anyugdíj

A pénzügyigazgatóságon a jövő hétre várják a nyugdíj fizetést. Ezzel kapcsolatosan Gallin adminisztrátor úgy rendelkezett, hogy a nyugdíj fizetéseknél új rendszert léptet életbe. A pénzügyigazgató megállapította ugyanis, hogy a nyugdíjat olyanok is felveszik, akik nem tartózkodnak az országban és az év nagyrészét külföldön töltik. A nyugdíjtörvény pedig határozottan előírja, hogy akik nem tartózkodnak állandó jelleggel az országban — elvesztik nyugdíjjogosultságukat és azoknak nem szabad kifizetni a nyugdíjat.

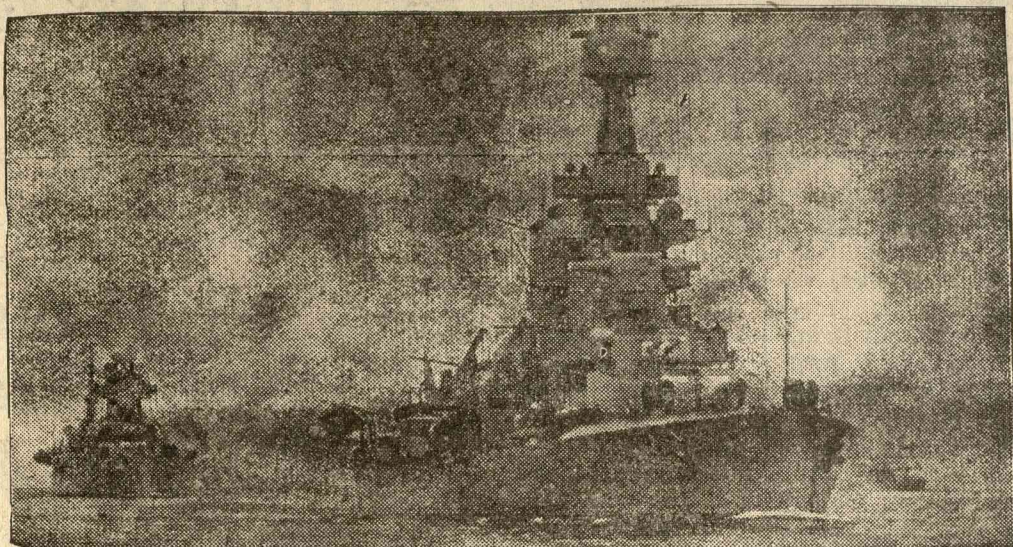
Gallin adminisztrátor most elrendeli, hogy a nyugdíjat mindenki személyesen veheti fel. A személyes jelentkezés a kontroll végett szükséges feltétel. Ennek megfelelően a nyugdíjakat nem az eddigi beosztás szerint, hanem hosszabb idő alatt fogják kifizetni, mert a kontroll időt vesz igénybe és a nyugdíjfizetés 6—8 napig is el fog tartani.

Feld István a CAO új intézője

A CAO megerősítette csapatát és most már kész csapattal kezd meg a tréningeket aug. 1-én. A tréningeket Blum Zoltán fogja vezetni, akivel egy éves szerződést kötött a CAO. A zöld-fehérek egyidejűleg megoldották az intéző válságát is és az első csapat intézőjévé Feld Istvánt választották meg. Feld régi ismerőse az oradeai sportközönségnek. Éveken keresztül a Staruinta intézője volt. Oradeáról Clujra került, ahol a CMSC ügyeit vezette. Feld. futball ügyekben teljesen

járatos és működése elé sok várakozással tekintenek. Az új intéző a Staruinta vezetők közül az első, aki a játékosok után maga is átment a CAO-ba. A CAO vezetői még visszaemlékeznek rá, hogy Feld mindig előzékeny sportember volt, aki a CAO-Staruinta sportbarátság mellett foglalt állást és a viszályok idején, — amelyek pedig bőven voltak abban az időben, — mindig a kibékülés politikáját folytatta és a békítő szerepét vállalta.

Képes nagyvilág

Svéd hajók -- német vizeken

Svédország három páncélos cirkálót küldött a német vizekre. Ugynevezett udvariassági látogatás.

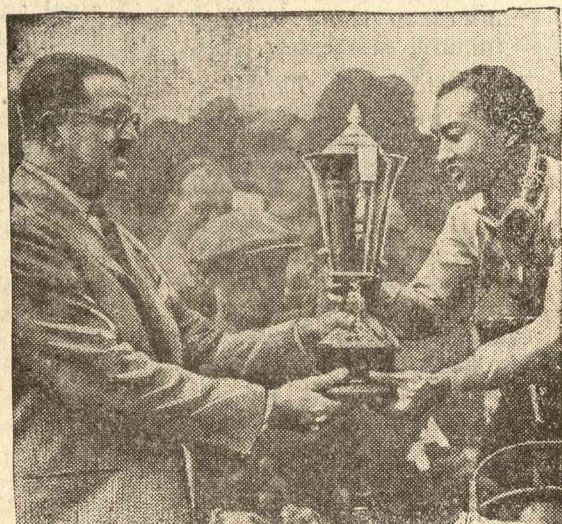
Koc lengyel vezérkari ezredes

aki ellen sikertelen merénylet kísérlete történt.

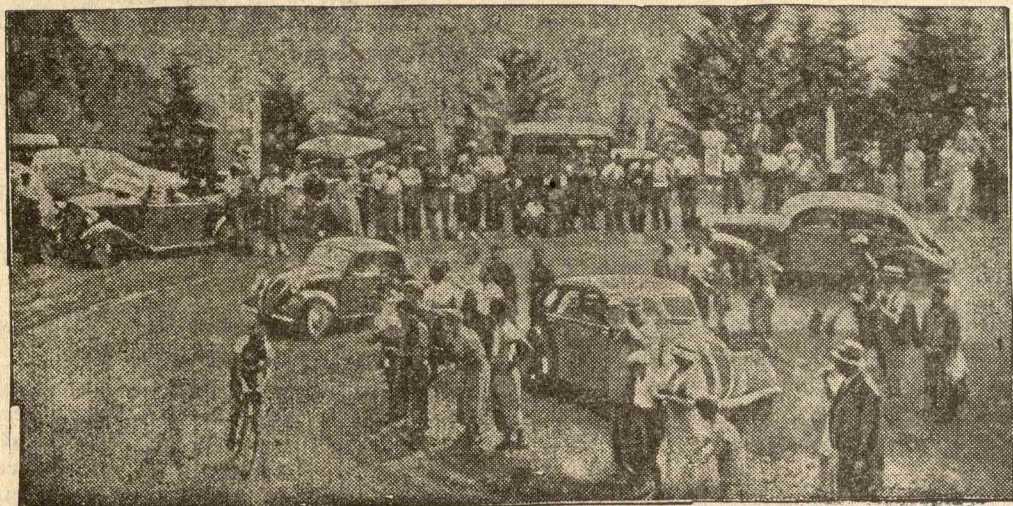

Lichtenstein hercegség bélyege

A nemzetközi bélyegkiállításán a kis hercegség bélyegei nyerték az első díjat.

Sziámi herceg nyerte a london autóverseny első díját

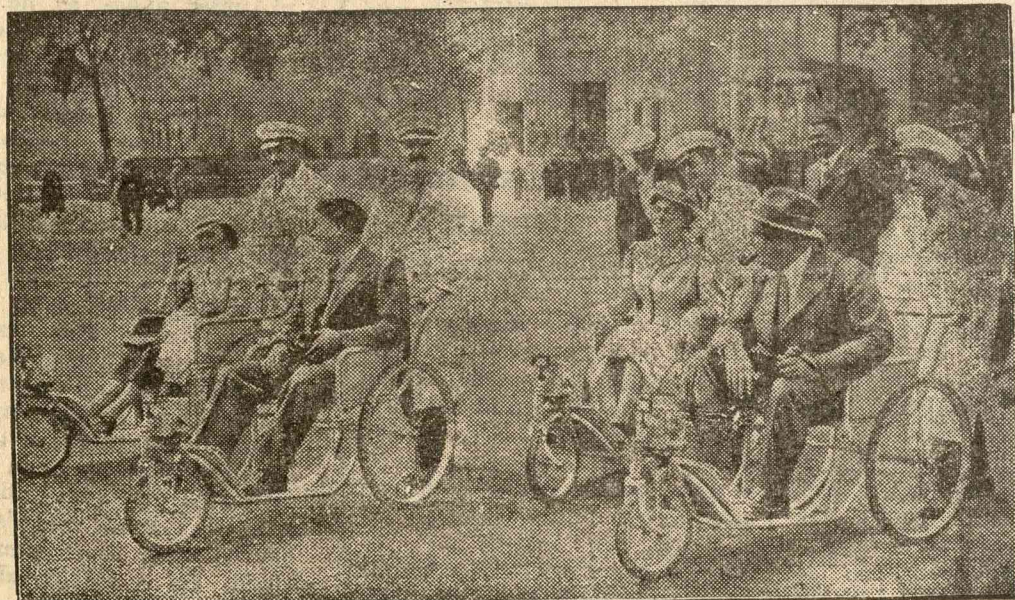
Franciaország kupájában

A nemzetközi kerékpárverseny résztvevői francia földre érkeztek.

Franco új követe

megérkezik Berlinbe, hogy átvegye hivatalát.

A világkiállítás „taxitolókocsija”

A párisi világkiállítás területén ilyen kis tolokocsikon is közlekedhet a látogató.

Hein Dittmann

a repülés nagydíját megkapta Hitleről.

Hogyan rántotta le a véteflen és a családi perpatvar a leplet

a tiz év előtti borzalmas gyilkosságról

Satumare, július 22. A vármegye közvéleménye még mindig annak a borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságnak a hatása alatt áll, melyet néhány nappal ezelőtt Gombas községben fedeztek fel a hatóságok. Amint megírtuk, a csendőrség letartóztatta Roatis János 30 éves jómódu földművest, aki bevallotta, hogy

tíz évvel ezelőtt édesapja, — Roatis János és bátyja, Péter meggyilkolták az egyik leánytestvérét férjét, a velük névrokon Roatis György, satumarei ácsmestert.

A letartóztatott földműves azt állítja, hogy ő nem vett részt a tett végrehajtásában.

MIT TESZ AZ ÖNZES...

Roatis János egy évvel ezelőtt hunyt el. Kegyetlen, önző embernek ismerték a faluban, aki vagyona szaporítása érdekében nem válogatott eszközökben. Szép családot nevelt fel: három fiút és két leányt. Hatalmi vágyak fűtötték. Leányait „urakhoz” akarta férjhez adni. Egyik leánya megismerkedett Roatis György satumarei ácsmesterrel. A fiatalok között komoly szerelem fejlődött ki.

Roatis János azonban hallani sem akart a készülő házasságról. Leányát ütötte-verte, kitagadással fenyegette meg, a fiatalok azonban ezeknek ellenére is egybekeltek. Az öreg nem nyugodott. Nem szakította meg a viszonyt a család és a fiatalok között. Lányát állandóan a férje ellen hangolta és egy évi alattomos munkájának meg is lett az eredménye: a fiatalasszony hazaköltözött, onnan pedig Bucurestibe ment s ma is ott lakik.

Az elhagyott férj, aki öszintén szeretett asszonyát, nem tudott beletörődni felesége elvesztésébe. Elhatározta, hogy megszerzi felesége bucurestii címét és meglátogatja a husvétünnep alatt.

KÉTHETES OSTROM A KEMÉNYSZIVŰ APÓS ELLEN

Roatis György felkereste apósát és arra kérte, adja meg felesége fővárosi lakhelyének a címét, mert felkeresi husvétkor.

— Gyere Gyuri, béküljünk ki, — mondta ekkor az após.

Bevitte a házba, előhívatta a fiait és áldomást ittak. Méltóképpen üljük meg ezt a nevezetes napot — hangoztatta a ravasz vén ember, pedig már akkor megpecsételték a feleségeért rajongó fiatal férj sorsát.

Nagypéntek volt, a falu mély álomban pihent. Az ablakszemek sorra lezárultak, csak Roatiséknál volt világosság. Éjjel után Roatis György elálmoso-

dott és arra kérte apósát, véteflen neki fekvőhelyet, mert pihenni akar. Hajnalban indulnia kell Bucuresti felé, megleti az ő szeretett asszonyát. Az após és fiai összekacsintottak. Megindultak az istálló felé...

— Illatos szénában álmodhatsz, Gyurka — mondotta Roatis János vejének, aki a kiállott izgalmtól, meg a pálinkától is, hamar elaludt.

Éjjel után 3 órakor Roatis János, Péter és János nevű fiaival az istállóba osont. — Az öreg vasvillát vett magához, — Péter egy csákánnyal fegyverezte fel magát, János baltát ragadott. Roatis György a gyüldött rokon a szénán aludta az igazak álmát. Az első ütést a fiatal Roatis János adta. Az áldozat összereszt, egy pillanatra felemelkedett és hörögve könyörgött:

— Anám, testvérek, ne öljetelek meg!

Nagyszombat éjjelén, a görög katolikusok feltámadási körmenete után temettek a Roatisok. A hatóságoknak eddig nem sikerült megállapítani, — hol földelték el a hullát.

A legfiatalabb Roatis fiu: György abban az időben katonaevét szolgálta. A gyilkosságot követő napon: husvét első napján jött haza. A huga elmesélte neki, hogy apja és két

bátyja megölték a nővérük férjét. A becsületes érzésű fiatal ember felelősségre vonta apját. Az öreg ember toporzékolt és megöléssel fenyegette meg családját, ha erről beszélni mernek.

Az áldozat hozzátartozói sem mi hirt sem hallottak Roatis Györgyről. Jelentést tettek a rendőrségen és az nyomozásba kezdett, de eredménytelenül.

ÁTOK VERI A VÉRREL SZENNYEZETT CSALÁDOT

1935-ben hirtelen meghalt Roatis Péter. Apjánál, özvegy-sorban élt. Árva kislányát a különköltözött fiu: György vette magához. Temetése után öbe kapta a gyermeket, aki az udvaron legelésző libapipék után siránkozott. György nyolc darabot fogott össze. Apja azonban utját állta és megöléssel fenyegette meg, ha le nem teszi az állatokat. György apja szemébe nézett és csak ennyit mondott:

— Én nem vagyok Gyuri, akit olyan könnyen el lehet tenni láb alól. Majd én látom el a bajodat.

Roatis János a szívéhez kapott és eszméletlenül összeesett. Többet fel sem kelt az ágyból. Fiát kitagadta. Birtokát gyermekeinek hagyta — Györgyöt kivéve. A vagyon ha-

Huszonnégy millió dollár az amerikai fegyverkezésre

Washington, július 22. Az Egyesült Államok képviselőháza 21 millió dollárt szavazott meg a hadsereg modern felszerelésére és új kaszárnyák építésére.

Anyakönyvi hivatal a szállodában

Lon Angeles városának legszebb helyén fekszik a Palace szálloda, mely maga is mese-szerű, romantikus épület. A környezet úgy látszik befolyással van a szerelmes párokra, mert a szállodában az utóbbi

hónapban mindennap volt egy eljegyzés. Végül is a szálló igazgatóságának jó eszméje támadt és a szállodában hivatalos anyakönyvi hivatalt állítottak fel. A szerelmes pároknak ne kelljen hosszú utat járni.

Bűnvádi feljelentés az elkeseredett férj ellen, aki visszaköveteli feleségét és gyermekeit

Dr Polgár András oradeai ügyvéd ügyfele Szabó Etelka nevében feljelentést adott be Szabó József textilgyári munkás ellen fenyegetés, zsarolás és életveszélyes fenyegetés címen. A feljelentés szerint Szabó József megfenyegette Szabó Etelkát, hogy őt is meg a gyermekeit is megöli, — ha nem tér vissza hozzá.

Szabó Etelka ugyanis együtt élt Szabó Józseffel, aki a Ragner és Weisz textilgyárban van alkalmazva. Egy idő óta azon-

ban elhidegült a viszony közöttük és az egésznek a nő vetett véget, azzal, hogy külön költözött a férfitől. Szabó azonban ebbe nem egyezett bele s előbb kérni, majd fenyegetni kezdte a nőt. Amikor semmi sem használt, akkor elkeseredésében azt kiabálta, hogy megöli őt is, — meg a gyermekeit is. Szabó Etelka megijedt és az ügyvédje útján feljelentette a férfit. A rendőrség bevezette a vizsgálót.

A nap kérdése

Tíz oradeai nagyvállalat könyveit vizsgálták felül s mint Gheorghian kontrollor kijelentette, a könyvekbeu mindenütt szabálytalanságokat találtak. A bírság több millió lejre rughat. A bírságot természetesen a fogyasztó közönség fogja megfizetni, mint ahogy az adóemelés is végeredményben a fogyasztóra hárul. Ezért le-sújtó az adókontrollor ur kijelentése és már eleve az reméljük, hogy kisebb bírsággal is lezárhatjuk az oradeai adórazziát. Természetes dolog, hogy azok mellett, — akik szabálytalanságot követnek el és az államot megkárosítják, állást nem foglalunk, de le kell szögeznünk, hogy a visszamenőleges adórazziák kétszeresen súlyosabban hatnak, mintha a szabálytalanságokat annak rendje szerint idejében megállapítják s sem időben, sem tömegben, sem összegben a bírság össze nem terjed. Ha a szabálytalanságokra csak most jönnek rá, akkor hibás az adminisztráció is,

A román munkásság számára helyet követelt az iparban Pop Valér

A miniszter sibiui beszéde

Sibiu, július 22. Pop Valér részt vett a sibiui árumintavásár megnyitóján.

A banketten Pop Valér hangzottatta a szász kisebbséggel való békés együttműködés szükségességét. Ha igaz, hogy az új iparoknak meggyőződésükhöz és megerősítésükhöz tökére, munkaadóra és munkásra van szükség, úgy igaz az is, hogy ezeknek az intézményeknek a fejlődése jórészt az állami támogatásnak köszönhető. Az ipar most erős és teljes fejlődésben van, de működésének folytatásához támogatásra van

szüksége.

— Csakhogy megváltozott Románia struktúrája: hatalmas mezőgazda, intellektuális specialista tömeg várja, hogy a vérükkel védett országban munkalehetőségre találjon. Ez a várakozás nem jelenti mások jogainak megcsorbitását, hanem történelmi jog, amelyet teljesíteni kell. Vannak iparok amelyek megértették az állami felhívást és vannak olyanok, amelyek most igyekeznek alkalmazkodni.

Végül a következőket mondotta:

— Tárjátok szélesre a gyárakat kapuit a román munkásság előtt. Ettől az asztaltól, ebből a városból mondom ezeket, — hogy az egész ország hallja. A visszaélők a törvény szigorával fognak találkozni, mert igazságot kell szolgáltatni a román elemnek.

Pop Valér kijelentéseiből arra lehet következtetni, hogy az új nemzeti munkavédelmi törvény lekerült a napirendről s a miniszter a régi — ma is érvényben lévő törvényre hivatkozott.

Négy halott, egy baleset az aninai bányarobbanásnál

ANINA, július 22. Az aninai szénbányákban súlyos szerencsétlenség történt. Az UDR társaság „Regele Ferdinand I.” nevű közenbányájában dinamitrobbanás történt, amelynek következtében négy munkás meghalt. Nicolae Florea, Dumitru Carjan, Francisc Jentner és Alois Schmutni a tárnában dolgoztak, ahol dinamitrobbantásra készültek. Amikor a lyukak furásával elkészültek, Constantin Craiovan bányamunkást hívták, aki elhelyezte a dinamitot és meggyújtotta a kánócot. Ebben a pillanatban a tárnában levő gázak meggyulladtak és a robbanás előbb következett be, mint várták. A négy munkás szénnégett, a bányamester is olyan súlyosan sebesült meg, hogy életbenmaradásához nincs remény.

Hogyan lett karcsu szép fiatal asszony a „kissé erős” holland trónörökösnőből

A királylány amerikai kozmetikusnője elárulja a titkot

Newyork, július 22. Miss Gloria Bristol a napokban érkezett haza Hollandiából. Bristol kisasszony nem más, mint az a kozmetikusnő, aki Julian-na holland trónörökösnőt házassága előtt a modern kozmetika legújabb vívmányai szerint kezelte. Miss Gloria Bristol csak néhány részletet volt hajlandó elárulni abból a kúrából, amellyel a trónörökösnő 15 kilót fogyott. Elmondotta, hogy három hónap alatt sikerült lefogyasztania a trónörö-

kösnőt, aki az amerikai kozmetikai eljárások után „kissé erős fiatal hölgyből, elragadó királylányi jelenséggé változott”.

— Aminthogy Wallis Warfield az amerikai ifjúság számára annak a negyvenéven felüli asszonynak mintaképe lett aki számára a romantika nem halt meg az ifjúsággal — mondotta lelkesen Miss Gloria Bristol — épp úgy Julianna hercegnő sokmillió leány számára

mintakép lett a kozmetika diadalának.

Bristol kisasszony szerint a trónörökösnő a hét első öt napjában folyékony táplálékot vett magához, de azután bőségesen táplálkozott, ugyanakkor igen erős masszázsokat kapott, tekintve, hogy Ofensége igen izmos és így a sportgyakorlatok a masszázs nélkül hatástalanok lettek volna. A trónörökösnő egy speciális arckrémot is kapott, nem az ugynevezett savas krémot, hanem egy újfajta ásványi krémot, amely megjavította bőrét. Haját megvékonyították és „átmintázták” hogy tarkóján és füle mellett fejformájához simuljon. Miss Bristol gondosan kiképezte tanítványát, hogyan kell rúszozni a száját.

Új, dus gyémántmezőket találtak Venezuelában

Newyork, július 22. Venezuelában új, dus gyémánt lelőhelyet fedeztek fel. Az utóbbi időben 200 munkás ezen a helyen 30.000 drágakövet talált.

A közeli vidékeken dolgozó aranybányászok ugyszólván valamennyien elhagyták eddigi munkahelyüket és az új gyémántmezőkre vándoroltak.

Az első fehér nő Tibetben

Londonból jelenti: A rejtélyes Tibet megnyitotta kapuit az első fehér nő előtt. A kitüntetett asszony Suydam Cutting ismert amerikai természetkutató felesége. Férjével együtt a napokban érkezett

Southamptonba és hamarosan továbbutaznak Tibethbe, ahol hosszabb kutatóút bonyolítanak le a newyorki természet-tudományi múzeum megbízásából.

Feljegyzésre érdemes

az a hajsza, amely dr. Ungár Adolf timisoarai ügyvéd ellen folyik. Az ügyvédet előbb vád alá helyezték olyan dolgok miatt, amelyekről ma már számot venni csak a perrendtartás megerősítésével lehet. — Olyan dolgokról, amikben tisztán még a történetek idején sem láthattak a tanúk, annál kevésbé most, mikor megváltozott levegőben, szándékosan elmergesített hangulatban élnek. 1918-ban történt események ügyében nem is sikerült a hajszt keresztülvinni. Végül azonban most sincs a dolognak. Az ügyvédi kamara néhány türelmetlen tagja a régi ügyvédet töröltetni akarja a kamara tagjai sorából. Nemcsak a kisebbségi ügyvédek (köztük dicséretes módon a svábok is) tiltakoztak Ungár doktor meghurcolása ellen, hanem a kamara érdeme, dékánja, (aki történetesen vaidista) szintén elhagyta az elnöki pulpitust a nemesnek éppen nem mondható ajánlat hallatán. Timisoara legjobb ügyvédje dr. Ungár Adolf. Elismert tekintély, a Magyar Párt ottani elnöke. Megbélyegzése nem az embernek szól, hanem a tekintélynek, annak a lehetőségnek, hogy kisebbségi ügyvéd az első között lehessen. Es éppen ezért felháborít és aggodalommal tölt el minden jóérzésű és egyenes gondolkodású embert az igazságtalan, idegtépő hajsza minden fázisa. — Nem azért mintha ennek fejleményei bármivel is fenyegetnének. A törvény ereje meg fogja védeni az érdemes ügyvédet s nagy klientúrájának, félszázada fennálló irodájának nem árt a hajsza és lehetőség sincs ellenségeinek kezében, — hogy törvényes módon a hajszt be is fejezzék. De aggasztó tünet s döböntő bátorság mindez a polgári morállal szemben, attak egy magántulajdon ellen, melynek hivatott védelme éppen azokra hárulna, akik a hajszt megrendezik.

Véget ért a párisi szálloda-sztrájk

Páris, július 22. A francia szállodai munkások sztrájkja véget ért. Mind a két fél engedett követeléseiből és így a sztrájk szerencsés befejezést nyert.

Áttették az ügyészségre az oradeai feleséggyilkost

Két nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk az oradeai Mihai Viteazul téri gyilkossági kísérletről. Deberdics Károly lezurta feleségét, aki amiatti bánatában hagyta volt el, — hogy férje minden keresetét elissza és elmulatja. A fiatal asszonyt a kórházban ápolják és az élet és halál között lebeg. Deberdics a rendőrségen beismerő vallomást tett. A vallomás alapján Deberdicsét tegnap délelőtt átkísérték az ügyészségre.

FLOREAL krém és puder népszerűségének titkai:

1. A legfinomabb gyógyanyagokból készülnek
2. Érvényre jutlatja az arc szépségét.
3. Az arcbőrre jótékony hatással van
4. A krém a bőrbe jól beszívódik
5. A Floreal puder jól tapad
6. Az illata nagyon kellemes
7. Nem feltűnő és mégis hat
8. Még jelentéktelen arcot is vonzóvá tesz
9. Az ára olcsó: krém tégelye 40 lei
10. A puder ára: 30, 50 és 90 lei

Főlerakat:

PAP Drogueria

Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.
Telefon 6-56. Naponta postai szétküldés.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei.
A rumba-igazoló jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 leiért közlünk.

POSTA

Vidéki jeligére levél van a kiadóban.

ALLÁS

Lapkihordót Oradea területére bevezetett helyekre fix fizetéssel és mellék jövedelemmel a kora esti órákra azonnal felvesz a Friss Ujság. Gyakorlattal bírók és nyugdíjasok előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Mosogatóleány azonnalra felvétetik. Eldorado buffet Str. Ciorogariu 1. 2422

Varrodába kifutóleány felvétetik. Valfis, Str. Stefan cel Mare 7. 2417

Mosást, vasalást vállal otthonra Fodorné, Moldova ucca 34 sz. 2418

FIATAL jó munkás borbélysegédet felveszek azonnalra. Str. Astra No. 14. 2416

Kocsma vezetését vállalnám forgalmas helyen garanciával. Cimet a kiadóba kérek 904 jeligére. 2325

Jómegjelenésű intelligens ügynök akvizíciós munkára, privát házak látogatására, garantált legkevesebb 4000 lei havii jövedelemmel felvétetik. — Cim a kiadóban. 2022

Minden szobaleányt elsejére felveszek. Friedmann Str. Matei Corvin 20. 2400

Elvi megegyezés a nemzetközi megfigyelők kiküldése ügyében. Londonból jelentik: A benemavatózási bizottság albizottsága ma délelőtt összeült, hogy megkezdje az angol közvetítő javaslatok részleges tárgyalását. Jól értesült angol politikai körök értesülése szerint a benemavatózási bizottság délelőtti ülésén több képviselő általános elvi jelentőségű és fontos javaslatok mellett foglalt állást és így elvi megegyezés jött létre a nemzetközül megfigyelőknek spanyol kikötőkbe való küldéséről. Megállapodtak, hogy bizonyos műszaki szempontok megvitatása miatt ezt az ügyet a technikai albizottság hatáskörébe utalják.

800 millió lej költséggel a fővárosba vezetik az Argeş folyót. Bucureştiből jelentik: A fővárosi Községi Közművek az Argeş folyó vizének Bucureştibe való vezetésének tervével foglalkozik. — A nagyszabású munkálatokra vonatkozó tervek már részben elkészültek. A község üzemek elejtették azt a tervet, hogy az építendő csa torna mentén azonnal hozzájárulnak a villamostelep megépítéséhez. Így is azonban a terv kivitele 800 millió lejbe

Ön beförő és tolvaj

ellen védi házat, ha „Argus” zárbiztosítót vesz. Minden zárhoz alkalmas. — 1 drb. 35 lei — Főlerakat:

Stern József vaskereskedés Oradea, Piața Mihai Viteazul 2. Telefon 8-92. — Vidékről az összeg beküldését bélyegekből kérem.

ÉTEL-ELADÁS

Egy szép telek a Piața Venetian eladó. Érdeklődni Piața Venetia 11. 2315

Cserép hódfarku, használt, eladó. Str. Saguna 1 vagy Piața Mihai Viteazul 7. 2379

Veszek háromkerekű, kézzel hajtható beteg kocsit. Fabricilor 11-a. 2420

Barna hálószoba butor eladó. Str. Nic Jiga 1. 2419

LAKÁS

Kiadó kedvező áron aug. 1-től 1 szoba, előszoba, konyha és kamarából álló, nagy udvaru magánház. Str. Nicolae Zigre 57. 2391

KÜLÖNFÉLE

Elveszett Baia Felix és Seles között Ujlaky Lajos névre szóló igazolvány. Megtaláló 100 lej jutalmat kap. Str. Casimir 2. 2421

kerül. Ezt az összeget tíz évre beosztva 80 milliós részletekben fektetnék be.

Az olasz kormány újabb intézkedései a népesedés előmozdítására. Rómából jelentik: Az olasz kormány újabb fontos határozatokat hozott a népesedés előmozdítására. E határozatok közül a legfontosabb a házassági kölcsönök rendszeresítése. Azok a házassulandó férfiak, akik még nem érték el a 26. ik életévét és évi jövedelmük nem haladja meg a 12.000 lirát, az államtól kamatmentes házassági kölcsönt kapnak. A kölcsön a házassulandó anyagi viszonyai alapján megfelelően 1000 és 3000 lira között váltakozik. A kölcsöntöket a fiatal házasságok csak egy év után kezdik visszafizetni, de havonta csak egy százalékos fizetést kell visszafizetni. Az első gyermek után a kölcsöntöke 10 százaléka elengedi az állam, a második gyermek után a teljes kölcsöntöke 20 százaléka, a harmadik után 30 százaléka, a negyedik után pedig 40 százaléka. Négy gyermek után tehát a házasság teljesen mentesül a kölcsön visszafizetésétől.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

SPORT

Döntött a legfelsőbb sporthatóság:

Két tizes csoportra osztották a nemzeti bajnokság mezőnyét

(București) A Consiliul Federal ma esti ülésén foglalkozott a bajnokság egyes csoportjaiban résztvevő egyesületek létszámmegállapításának kérdésével. A döntés méltán kejt meglepetést, mert a régi létszám helybenhagyása, vagy felemelése helyett a legfelsőbb sporthatóság ismét kettősszította a nemzeti bajnokság csoportját és a jövőben két csoportban játszanak az egyesületek. Egy-egy csoportnak tíz tagja lesz és a bajnokok a végén, mint régen volt, döntőt játszanak az országos bajnoki címért. A régi 12-es létszám helyett a jövőben husz elsőosztályú egyesület lesz. Uj az egyébként is bekerült Phoenix és Sportul Studentesc csapatain kívül a B. liga nyugati és keleti csoportjainak első, második és harmadik helyezettjei, vagyis az Olimpia (Satumare) Jiul (Petroșani) Vulturii (Lugoj) ACFR (Brașov) DUIG (Brăila) Dragoș Vodă (Cernăuți). A két csoport egye süléit a következőképpen osztották be:

A. CSOPORT: FC Rapid, CAO, AMEFA, Victoria, Căinezul, Unirea Tricolor, DUIG, Olimpia, Phoenix, Jiul.

B. CSOPORT: Venus, Ripensia, Gloria, Universitatea,

Crișana, Juventus, Sp. Studentesc, Dragoș Vodă, Vulturii, ACFR.

Megváltottatták a B. liga beosztását is. A két csoportban ezután nem 13-13, hanem 12-12 csapat játszik a következő beosztás szerint:

A. CSOPORT: Macabi (București), Franco Romana (Brăila) Craiu Iovan (Craiova), Tricolor CFPV, DVA (Galați) Textilia (Iasi), Victoria (Constanța) Sporting (Chișinău), Iahn (Cernăuți), Hetmanul Luca Arbore (Rădăuți), Gloria CFR (Galați), Telefon Club (București).

B. CSOPORT: CAMT (Timișoara), Mureș (Tg. Mureș), IAR (Brașov) Rovine Grivița (Craiova), Șoimii (Sibiu) Unirea (Alba Iulia), Stăruința (Oradea), CFR Simeria (Simeria), Victoria (Carei Mare), UDR (Reșița), Tricolor (Baia Mare), SGS (Sibiu).

A SPORHTHATÓSÁG VISZ. SZAUTASITOTTA A GLORIA FELLEBBEZÉSE. A legfelsőbb sporthatóság ma tárgyalta a Gloria fellebbezését a Chi nezul elleni mérkőzésből támadt pontfosztás ügyében. A Consiliul Federal a fellebbezést elutasította.

Emberi hajból szőnek szőnyeget Németországban

Minden borbélynak gyűjtenie kell a haját

Berlin, július 22. A Göring-féle négyéves terv megvalósítása során napról-napra jönnek ki rendeletek a különböző anyagokkal való takarékoskodásra. A legújabb „Ersatz” anyag az emberi haj lesz, amelyből szőnyeget készítenek. A boroszlói országos fodrászgyűlésen fel fogják szolítani a birodalom fodrászeit, hogy gyűjtsék az emberi haját hosszúra való tekintet nélkül.

A rövid haját eddig hasznavehetetlennek tartották, de —

most kiderült hogy az egy-egy harmad hüvelyk hosszúságú haj is kitűnően használható. — Kisérleteket végeztek szőnyegszövésre emberi hajjal és megállapították, hogy egy harmad részben emberhajjal szőtt szőnyegek nagyon szépek és tartósak.

Remélik, hogy ha a hajgyűjtést az egész birodalomban alaposan megszervezték, évenként 200.000—500.000 kiló haját fognak összegyűjteni.

Rádió műsor

PÉNTEK

București. — 7.30: A reggeli műsor közvetítése. 13.25: Sport híreknek adása. 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Szórakoztató zene. — 20.10: Előadás 20.30: „Aida”. Verdi operájának közvetítése hanglemezekről. Szünetben: Sport, rádió híradó. 23.55: Legújabb hírek.

Budapest I. 7.45: Torna Utána hanglemezek 8.20: Étreni. Hírek 11.20: Időszerű szemle. Felolvasás 11.45: Kis tárcá Felolvasás 13.05: Csóka Jancsi és cigányzenekara 13.30: Hírek. 14.30: Honvédekzenekar 15.40: Hírek 17.15 A moszkvai Kreml Felolvasás 18: Násztutasok. Elbeszélés 18.30: Komor Géza jazz-zenekara 19: Sportközlemények 19.30: Munkásféltóra 20: Filmdalok és táncszámok 21: A santa cruzi forgószél 22.10: Előadás 22.25: Rigó Jancsi és cigányzenekara.